

היתר עיסקא כללי

[על פי ספר "טעם ריבית"]

מודעה חשובה

כל הלוואות ועסקים בחשש רבית, הוא על פי היתר עיסקא הזאת

שורש ההסכמה והתחייבות שבשטר עיסקא זאת הוא, שכשאנו מלוין לאחרים או בינינו לבין עצמנו או במשא ומתן או שמתחייבים לנו באיזה צורה שהיא ואנו הסכמנו לתנאים שיש בו איסור ריבית, אנו מודיעים ומתחייבים בזה שכוונתנו תמיד בזה שכל מי שנתחייב לשלם יותר, נתחייב מתחילה להשקיע המעות או הסחורה שמקבל מאתנו בעסקים טובים ומובחרים. ואס נקצוץ שלא בשעת מתן מעות, או שיוציא מהמעות או מהעסקים לצרכיו ולשלם חובותיו, או שיעשה בהם עסק שיש בו חשש איסור, ישתף אותנו מזמן ההוא ואילך בשאר עסקיו הטובים שאין בהם חשש איסור ושאפשר להשתתף, ובאם לא יהיו לו עסקים, נהיה שותף בכל דבר שהוא השקעה טובה כנ"ל, ובאם לא יהיו לו עסקים והשקעות או שלא יהיה קנין המועיל, או שהעסקים והשקעות של העיסקא אינם טובים כ"כ, ויזדמנו לו לאח"כ עסקים טובים אז ישתף אותנו בעסקים טובים ההם, ויהיה בידו בתורת פקדון והוא בכל אלו רק שומר שכר ובמקום שצריך ליתן שכר טרחו יקבל אחוז אחד בשכרו. והסכום שאנו דורשים היינו מפני שאנו משערים שהרויח עברנו בעסקים כהסכום שקצבנו. ואם יטעון שהפסיד בהם ח"ו, אנו מפסידיים גם מהקרן, אבל נאמנות שלו יהיה כתיקון מהר"ם כדת, והיינו שעליו להביא על זה שני עדים כשרים ונאמנים, ואם יטעון שלא השקיע המעות ולא היה לו שום עסקים, וגם אחר כך לא השקיע עברנו או שיטעון שלא הרויח או שלא עלה כ"כ ריוח, חייב לישבע שכן בבית דין. וכל תנאי העסק ושומות וחשבונות ואופן ההתפשרות ונאמנות יהיו באופן המועיל שלא יהיה בהעסק חשש רבית וכמו שיקבעו בב"ד, ואף אם נראה קצת כעין אומדנא שלא הרויח, אנו דורשים בירור גמור דוקא או שישבע שלא הרויח, וכל זמן שלא נשבע עליו לשלם הריבית או קנס שקצצנו שבעצם הכונה לריוח משוער מעסקים שאנו תולים שהרויח במעותינו או מהעסקים שזכינו ויתר הדיוח משיעור הקצבה שייך לו. וכשאנו לויין או מתחייבים או בכל עסקי משא ומתן ומתננים לתנאים שיש בו איסור ריבית אנו מודיעים בזה שאין כונתנו לריבית אלא שנקבל המעות או הסחורה בתורת עיסקא, או שנזכה עסקים להמלוה ולמי שנתחייבנו, הכל בדרך שהבאנו למעלה וכן תנאי תשלומי רווחים ונאמנות יהיה כנ"ל. ובמקום שיהיה רשום חיוב סתם ולא יהיה ידוע אם זה חיוב ברבית ע"פ היתר עיסקא או חוב שכולו קרן בלי רבית, וכן כשהמלוה מוחזק בהקרן ורבית, וע"פ תקנת חז"ל נצטרך [או אנחנו או הלקוחות] ליתן נאמנות, או אפילו לחוש לטענת שמה, שהחוב הוא קרן ורבית, אנו מתננים שיהיה כן וע"פ היתר עיסקא הזו ואנו מגלים עוד דעתנו שאם יש אילו אופנים שבעיסקא בדרך הנ"ל לא מועיל ויש עוד איסור ריבית, אז התשלום על פי שטר זה שהחיוב מעיקרא בגדר קנס. ואם גם אז אסור, יהיה כל העיסקא בהיתר עיסקא דמהר"ם [מובא בנחלת שבעה סי מ] והמתעסק יקבל אחוז אחד מרווחים בשכר טרחו. ואם לא מועיל, יחול כנוסח הקיצור ש"ע, ויקבל אחוז אחד מרווחים בשכר טרחו, ובמקום שצריך יותר שכר טרחו יקבל שכרו כדינו, ואף במקום שההיתר עיסקא שלנו מועיל רק למקצת פוסקים, ולשיטתם חייב לשלם, מכל מקום רצוננו לשלם הכל כפי שהתחייבנו בכדי לצאת ידי שמים שלא להמנע לשלם חוב לשיטת המחייבים, ואם בכל אופן יש ח"ו פעם שיש עוד איסור ריבית, אנו מגלים דעתנו שהעיסקא או ההתחייבות בטלה ומבוטלת שאינה אלא בטעות, ואין רצוננו בשום ריבית.

ומעתה בשטר עיסקא זאת שהוא כתקנון לכל עסקים שלנו, כל זכותי וחיובי שטר עיסקא זאת מגיע לכל אחד אף שאינו יודע שחתמנו בשטר עיסקא או שאינו מבין כלל ענין או תוכן שטר עיסקא זאת, וכן אין בכחנו לטעון שלא ידענו או לא הבנו תוכן השטר, רק נקיים הכל כפי שמבואר בשטר זה. ואנו מאשרים דאף אם מדינא דמלכותא אין לשטר זה תוקף, מוותרים אנו בזה על כל זכות שמגיע לנו מחוקי המלכות או ממשלה. ואף אם יש פרטים בשטר דלא מועיל, מכל מקום לאופן שמועיל לזה השטר עיסקא יועיל, וקנין שאינו מועיל לא יבטל המועיל, וכל גילוי דעת התחייבות או הודעה מפורשת מצידנו שהיא נגד הודעה זאת בין בשטר בין בעל פה, בטל ומבוטל, דכל זמן שלא מזכיר בתוכו ביטול שטר זה, שטר זה לבד שריר וקיים. וכשנעשה לאיזה עסק שטר עיסקא מיוחד ולא חל כדין, או לצד השני יש שטר עיסקא רק לא חל לעיסקא שלנו עמו כדין, אז חל אך ורק על פי תנאי שטר עיסקא זאת.

ובמקום שמועיל מדין תורה, אנו דורשים ומסכימים דאף חיובינו או החייבים לנו מקודם ובאיסור ריבית יחולו מכאן והלאה אך ורק כפי שטר עיסקא זאת, והיינו בהיתר כפי דין תורתנו הקדושה.

כל זה נעשה כחומר שטרות דנהיגין בישראל העשויין כתקנת חז"ל דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי בביטול כל מודעות ומודעי מודעות בקגא"ס בפני ב"ד חשוב באופן המועיל ע"פ תורתנו הקדושה ותקנת חז"ל.

והכל שריר וקיים

אורשי ג.ש. בע"מ

ובאנו על החתום היום ל לחודש 5/11 שנת התש 38